

Nr 462.

Av herr **Johansson** i Stockholm **m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 248, angående omorganisation av djurgårdskommissionen m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 248 föreslås omorganisation av den nuvarande djurgårdskommissionen till en djurgårdsnämnd med starkare parlamentariskt inflytande och vissa avgränsade arbetsuppgifter. Avsikten är att uppnå större enhetlighet vid behandling av frågor om planläggning, försäljning eller överlåtelse av djurgårdsmark. Däremot föreslås icke någon förändring i Konungens sedan år 1810 bestående dispositionsrätt till Djurgården, vilken utövas via ämbetsmän, som utsetts av Konungen personligen. Dualismen mellan den av Konungen tillsatta avdelningen inom riksmarskalksämbetet, som kallas djurgårdsförvaltningen, och den nya djurgårdsnämnden kommer således att bestå, även om man hoppas att större enhetlighet skall vinnas genom att djurgårdsnämnden blir remissinstans och kontaktorganisation för djurgårdsförvaltningen vid frågor om markupplåtelse.

Utredningsmannen, överståthållare Nothin, har icke ansett sakliga skäl föreligga för en ändring av den kungliga dispositionsrätten, eftersom inkomsterna av försäljningar, upplåtelser och arrenden användas till Djurgårdens förbättrande och förskönande eller gå till statskassan via slottsbyggnadernas delfond av statens allmänna fastighetsfond. Utredningsmannen anför dock, att den nämnda dualismen medfört många olägenheter och att vid arrendeupplåtelser avgifterna icke bestämts enhetligt eller till skäligen belopp. Det fall som anföres är tydligen detsamma som tidigare anförts i riksdagen, nämligen att ett område på inte mindre än 33 000 m² vid Djurgårdsbrunnsviken överlätits till greve Folke Bernadotte endast mot en formell årlig avgift av 160 kr. eller endast ett halvt öre per m². Detta synes oss stå i strid med de av riksens ständer föreskrivna villkoren för Konungens dispositionsrätt, nämligen att »den s. k. Djurgårdskassan endast måtte få användas till Djurgårdens förbättrande och förskönande samt därvarande vägars och broars underhåll och icke graveras med särskilda avlöningar eller gratifikationer till några vissa personer». I en interpellationsdebatt vid 1946 års riksdag anfördes även, att Konungen utan att höra sina rådgivare disponerat mark till kungl. tennishallen »samtidigt som bristen på arbetskraft och byggnadsmaterial hindrade Konungens undersåtar att avhjälpa t. o. m. den mest skriande bostadsbristen». Upplåtelsen av mark för Röda korsets sjukhus och en del andra överlåtelser ha också anförts som

exempel på att Konungen vidtagit dispositioner, som hindra en valfri användning av marken även lång tid efter den nuvarande konungens regeringstid.

Vårt samhälle kallar sig demokratiskt, och de kungliga förläningarnas tid borde vara förbi. Det måste anses i hög grad oegentligt, att stora markområden, vilka tillhöra staten, vilka stigit oerhört i värde och äro av stor betydelse såväl för statsmakterna som för landets huvudstad, skola disponeras av Konungen personligen. Vi anse därför, att denna dispositionsrätt efter underhandlingar med Konungen helt bör överföras till statliga myndigheter och att den inom riksmarskalksämbetet upprättade djurgårdsförvaltningen bör upphöra med sin verksamhet. Den nu inrättade djurgårdsnämnden kan därefter lämpligen tjäna som förberedande organ och förvaltningsorgan.

I anslutning till ovanstående hemställa vi,

att riksdagen bifaller Kungl. Maj:ts proposition nr 248 i vad det gäller djurgårdskommissionens omorganisation till en djurgårdsnämnd samt den avlöningsstat som föreslagits för nämnden och

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om underhandlingar med Konungen i syfte att överföra dispositionsrätten över Djurgården från Konungen till statliga myndigheter under deras oinskränkta förvaltningsrätt.

Stockholm den 20 maj 1947.

Gustav Johansson.

Fritjof Lager.

Gerda Linderot.
